

Tíðindi frá Chile-nevndini:

Chilefundurinn í Sörvági

Sunnudaginn 6. mars var Chilefundurinn í Sörvági í biöhöllinni. Ungfólk úr Sörvági höfdu fyrirreikað allt á staðnum og eydnaðist tiltakið vel. Fleiri enn hundrað fólk voru á fundi.

Við það, at fundurinn varð hildinn so tætt við 8. mars, sum er alheims kvinnudagurinn, sendi chilenska sangarinn Raquel Jaque kvæði til allar kvinnur. Hon bar millum annað fram hesi orð:

»8. mars er alheims kvinnudagurinn og verður hesin fundurinn, umframt at verða ein boðan um samhug og solidaritet við Chile, serliga ognadur chilensku kvinnuni, sum hvønn dag má útstanda eina hernaðarlaga fascistiska kúgan.

Meira enn 5000 menn og synir eru í fangatypum — meira enn 2500 menn og synir eru horvnir, vorðnir burturi.

Chilenska kvinnan má útstanda svogd, ræðslu, pinu, órættvísi, vantandi frælsi og

tann mest ræðuliga harðskap og yvirgang í heiminum. Tær chilensku kvinnurnar eru ólukkuligar yvir at siggja børn síni uttan útbúgving og uttan mat, uttan pápa og uttan framtíð.

Ein heilsan til allar kvinnur og serliga til kvinnurnar í Chile, sum, hóast ta vanlagnu teimum er fyri, kortini varðveita trúna uppá, at stoðan í Chile fer at broytast, m.a. við stuðli frá hinum partinum av heiminum og kirkjunni. Vencermos — vit vilja sigra».

Siðan sang Raquel ein sang eftir mætastu tónlistakvinnuni í Chile — Violeta Parra: »Gracias a la vida«, sum merkir »Takk til lívið«.

Aftaná fundin voru seldir ymiskir smálutir og prýði, sum politiskir fangar í Chile höfdu gjørt. Fleiri av hesum lutunum voru ógvuliga vakrir, smá listaverk gjord undir ringastu fortreyt. Peningurin sum inn kom — góðar 300 kr. er sendur til umboðsstovu Unidas Populares í Keypmannahavn.

Hópurin av íbúgvunum í Chile liva undir vánaligum umstøðum

Chile liggur við Kyrrahavstrondina

Magnus ummælir Hanus

Tað mest umfatnadi, vælskrivaða, víðasta og djúpasta ummælið

Annað ummælið, Hanus Andreassen í Sosialinum, er tað mest umfatandi, vælskrivaða, víðasta og djúpasta eg nakrantíð havi sæð á føroyskar orðarmarknaðinum. Hetta ummælið røkkur langt útum skerinum, til úthavslins strendur. Her hevur tú ein mann, ið ikki bara hevur lisið sær ørgrynni til, men, sum eisini hevur sokið og drukkíð til sín hetta tilfar. Høvir skilt tilfarið.

Og fyri at skilja hæddirnar og dýpið á tí eg skrivi, má viðkomandi hava annan enn bóka- og teoretiska vitan um lívið. Aftrat hesum, so dugir hann at skriva. Longu 20 ára gamal letur hann bókina, DREKIN, umsetingar úr enskum eftir Ray Bradbury, úr hondum. Sjálvur var eg tá 28 ára gamal, og starvaðist tá, sum fyrstisetari á Einars Prent, Tórshavn. Hetta er nú 13 ár síðani. Eg stóð fyri umbrótingini

av hesi bók. Mentunargrunnur Studentafelagsins stóð fyri útgávu. Væl voru søgurnar umsettar. Hann hevði lívað seg inn í tær. Tær voru vorðnar ein partur av honum sjálvum. Tí eydnaðist hesar umsetingar so væl. Sögan »Vindarnir« varð gjord til hoyrisspel. Útvarpið stóð fyri. Annars haldi eg meg minnst Oliver Næs, sum vinmanning, ið situr heima í stovuini, við telefonina, ið stóðugt kimar. Óg roddin hinumegin, ið greiðir frá vindunum, ið vilja honum ann. So tagnar røddin. Hann stendur á trappuni. Hvirvlar fer framvið. Til ókend lond, kanska kend. Eisini málsliga var henda bókinn eitt dygdarverk. Henda sögan var, so vítt eg minnst, av fyrstan tíð kunngjald í FJÖLNIR. Seinni, í 1975, haldi eg kom út onnur bókinn, eisini umsetingar eftir Bradbury, KALEIDESKOP. Eisini á hesum sinni stóð Mentunargrunnur Studentafelagsins fyri útgávu. Men, meðan fyrra bókinn, prentlistarlaga, var gott arbeiði, var henda

Hanus Andreassen

seinna so vánalig, at hon prentlistarlaga er líka í rúskovnin. Hetta er stórt spell, men veruleiki. Ein vinnur einki við at ganga lætt um dygdina í prentlist og hondverki. Av somu orsök havi eg ongantið lisið somu bók. Eg fekk so ilt av henni, at eg orkaði ikki. Hon kundi verði vøkur, tí kápumyndin var góð, teknað av William Heinesen. Spell at tveir slíkir frægir andans menn, sum William og Hanus, verða so lítið virdir og illani viðfarnir. A-býrgdin livdúgvandi sjúkúgávuini liggur ikki á hesum monnum, men á forlagnum. Eitt ummæli eigur eisini nakað um hann, ið ummælir. Í hesum føri sigur ummælið nógv:

1. Hanus er bókmentamaður.
2. Hanus er góður umsetari.
3. Hanus dugir væl at brúka

amboðið, orðatilfarið.

4. Hanus dugir væl at skriva. 5. Hanus hevur ørgrynni í sær, ið, um hann annars er førur fyri tí, kann gera hann til góðan rithøvund og listarmann. Læt-um okkum vóna, at ikki tað hendir, sum hann so meistarliga skrivar í ummæli sínum, orðini tæy: »ikki tann sjúki filosofurinn, ið slitnaði í gjónni millum tanka og gerð«.

6. Hanus veit nakað um útjaðarnar í mannalívinum, har ein kann »gliða í hálkuni«. Eisini veit hann helt, at tað er bardagin, aftur at finna sær fótastefni, ið ger ein fíran fyri at hvessa pikaskógvarnar so mikið væl, at næstu ferð betur liggur fyri at fóta sær, um hált gjordist undir fótí.

7. Hanus hevur í ummæli sínum vist, at hann skilur tað, ella nógv av tí, sum aftanfyrir liggur skrivaða tilfari minum viðvíkjandi. Hann hevur fatað »dýpið« í tilfarinum, og »hæddirnar«, ovfarakætið og tunglyndið. Tað mani-depressiva, helvitið og himmalin, ið blakaði meg á sálarfrøðisligar deldir í yvir 2 ár tilsamans við millumbilum. Harav 8 mánaðar á afturlatnum deildum. Sjálvdrap, tablettir, spennitroyggjur. Hetta ið gjordi, at eg varð noyddur, at fara undir at skriva fyri at royna atliv-bjarga mær. Burtur úr hesum bardaga. Hesum desperata arbeiði við mær sjálvum, vaks lívsviljin. Tað, at vera til. Við tonnum klóm, at bita meg fastan í móðir jørð. Í lívið. Ein bardagi, sum í dag gevur úrslit í bókaverkum mínum. Hvor dagur er ein bardagi. Hvor lóta ein víðurkenning av, at royndirnar, vítið og viljin eru grundarlagið. Í dag standi eg upprættur. Hendurnar út í rúmdina. Bert tungváginn er at líta á. Og tó, skuldi tungváginn svikið, hevði eg einki at vera ræddur fyri. Var bara farin vallaferð út í rúmdina og universið. Ein partur av kosmos og heiminum.

Í onkrum føri fer Hanus skeivur. Sjálvandi? Og tó! hetta er ringt at fata. Tí eingin annar kann víta hetta og tí er tað ringt at skilja, fyri ikki at siga ógjørligt. So langt kann ein ikki

Friedrich Nietzsche

ganga inn í eitt annað menniskja, uttan at hava havt somu upplivingar og komin til sama úrslit. Tað er viðvíkjandi míni trúgv. Hesa trúgv havi eg ikki lisið mær til. Eg havi gjøgnum djúpar sjálarligar kreppur verið noyddur inn í hana. Á botninum, har einki ljós var at finna, kom til mín tann myndin, at eg kanska var útvaldur. At tað mátti vera ein meining við hesu sálarligu pinslagongd. Men, tað var ikki fyrrenn eg var við at koma uppáftur, og tað brestin, manio, tað sálarlæknar kalla ovfarakæti, at myndirnar finguskap og meining. Í hesum fantastisku støðu á eg. Skrivaði allatíðina dagbók fyri at fáa skil á mær sjálvum. Hesar upplivingar, ella rættari úrslitið av hesum royndum, eru kjarnan í næstu bók míni, SKITSUR. Eg havi ongantið lisið indiskan lívstíð. Ongantið lisið Nietzsche ella havt taðhugað fyri filosofi. Men, eg veit nakað um Nietzsche. Nakað havi eg lisið um filosofarnar. Eisini havi eg sjálvandi lisið nakrar av tankum teirra, grundtankarnar. Eg veit nakað um menniskja Nietzsche. Og tað er tað, samanborið við heimsspeki hansara, sum hevur mín stóra áhuga. Eg spyrji altíð meg sjálvan hvi júst hetta menniskja valdi hesa filosofi. Eg hugsi at Nietzsche, ið var so ovvíðkvæmur, viðbrekin og líkamliga ikki sterkur, ovklókur, hevur verið noyddur, fyri at livbjarga sær, at skapa sína yvir menniskjafilosofi, sína vilja-filosofi. Hetta giti eg mær til eftir egnum royndum.

framhald.

